

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATAJA

No. 268

TIISTAINA, MAARASK. 16 P.—TUESDAY, NOV. 16

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

BUDENNYN STRATEGIA VOITTOISA

Tiedot hänen "petturuudesta" olivatkin kaikki sotataktiikkaa

NEW YORK, marrask. 16 p. — Bolševikkien konstit ja pahansuopu luonnonhalit olivat syylliset kenraali Wrangelin perikatoon. Wrangelin usko siihen, että kuuluisa ratsuväen kenraali Budenny olisi riittänyt Leninin kanssa ja karanut hänen puolelleen ja että punainen armeija olisi aivan hajautunut (jota tietoa täälläkin aikoinaan levitettiin) saattoi hänet seikkailuun joukkoihin liian kauas sisämaahan ja aikainen talvi antoi Budennyille tilaisuuden kohdistaa murskaavan ratsuväiköhyökkäyksen häntä vastaan.

Wrangelin esikunnan päämajasta tulleet tiedot lokkuun alkupuolella osoittivat että siellä oltiin aivan hallitussa saavutettujen voittojen johdosta, kun hänen joukkonsa olivat menestyksellisesti edenneet aina Ekaterinoslavinasta Marinopolin ovelle taisteluihin saakka ja että punainen armeija tällä rintamalla oli kokonaan hajalla eikä ilmeisesti pystynyt tekemään vastarintaa edelleen etenemiselle.

Silloin olivat Wrangelin joukot ainoat Dnieperin läntisellä rannalla asti ja hänen rintamansa ulottui yli 400 mailia pitkästi sekä armeijansa käsitti lähes 200,000 miestä. Päämajaan Dnieperin poikki teki hän hurjan yrityksen päästä yhteyteen kenraali Budennyin, talonpoikaistohtorin kenraali Mahnon ja valkovenäläisten, Peturjan ja Balakovitšin kanssa, jotka olivat joukkoihin kauempana luoteessa.

PAKKIO BUDENNYN PAASTA
Budenny teeskenteli nouseensa Leninin vastaan ja kokoavansa armeijaa Moskovaan hyökkäämistä varten. Wrangelin uskoa lisäsi Moskovan tullut radiosanoma, tarjoten miljoonan ruplaa Budennyin päästä. Noin lokakuun keskivaiheilla tekivät bolševikit ankan hyökkäyksen Dnieperin itäosassa ja pakottivat Wrangelin joukot perääntymään. Silloin Budenny paljasti "Lenini-vastaisen" kantansa; alkoi hyökätä Wrangelia vastaan. Wrangelin joukot edelleen perääntyivät, luonnollisesti.

TAIVASKIEN SUOSII PUNAISIA
Sitte ennenkuulumien pakkanen jäädettiin Dnieperin lokakuun 26 p:nä niin paksuun jäähän, että Budenny voi kuletaa yli suuria ratsujoukkoja ja Wrangelin armeijan taa ja hyökätä Perekopin kannakselle. Hänet pakottiin perääntymään kahdesti, mutta kolmannella kerralla hän onnistui.

Wrangel pelasti suuren osan armeijastaan kulettamalla ne Azovin meren kautta ja Perekopin kannakselta Krimille. Näillä joukoilla miehitti hän Perekopin kannaksen ja rakensi varsinaisen varustustilansa noin kaksikymmentä mailia etelään Perekopin kannaksesta. Tästä puolusti Wrangel asemaansa muutamia päiviä, mutta taas astui luonnonhahittaja väliin.

Perekopin kannaksen ja Azovin meren välillä on matala Slivah-meri, joka kovien länsituulien aikana ei ole muuta kuin suuri rapakko. Noin kymmenen päivää sitte tuli taas odottamaton pakkanen ja jäädettiin lämmän matalikon niin että sitä myöten voi kuletaa ratsuväkeä ja kevyttä tykistöä. Budenny oli epäilemättä edeltäpäin käyttänyt tilanteen kosta hän oli heti valmis kulettamaan ratsujoukkoja Krimille. Osa hänen joukoistaan hyökkäsi Perekopin kannaksen puolustajien taa ja sen lähti kohti Sevastopolia. Tämä oli Wrangelille kuoliin.

Wrangelin armeijan rippeet Afrikan **KONSTANTINOPOLI**, marrask. 15 p. — Huhut kertovat, että ranskalaiset alkavat kulettamaan Wrangelin armeijan rippeet Marokkoon. Toiset huhut kertovat, että heidät kulettamaan Ukrainaan ja liitetään kenraali Balakovitšin joukkoihin. Useita venäläisiä sota- ja kauppalaisia sekä noin parikymmentä liittolaisia evakuoitiin odottamassa pakolaisia evakuoituspäivillä.

KOKO KRIMIN NIEMI PUNAISILLA

Laivajaardilaiset saaneet palkankorotusta

WASHINGTON, D. C. — Laivajaardilla työskentelevät konttoristit ja juoksujat ynnä vahdit tulevat saamaan viidestä viiteenkymmeneen prosenttiin vaihtelevan palkankorotuksen kaikilla laivajaardeilla kaut-ta maan.

Palkkanylennys tuli liittohallituksen työläisten kansallisen järjestön vaatimuksesta. Syyskuun 16 p:nä saivat laivajaardille työskentelevät ammattiyhdistykset palkankorotuksen mutta konttoristille annettiin erilainen palkankorotus siksi että heidän palkkansa ja ammattilaisten palkan välillä on niin suuri erotus, että yhtäläinen korotus ei vastaa tarkoitustaan. Palkankorotus edellyttää takamaksua syyskuun 16 päivää.

JÄRJESTYNEITÄ HINDUJA KARKOTETAAN

NEW YORK, marrask. 16 p. — Oikeusviraston ja siirtolaisviraston virkailijain toimesta vangittujen hindujen lakimies on tiedottanut, että kolme hindua entisten lisäksi on määrätty karkotettavaksi. Nämä vangitsemiset toimitettiin useita kuuksia sitten Bethlehemissä, Pennsylvaniassa. Viimeksi karkotettavaksi määrätty ovat Avis B. Awang, Abdul Karim ja Abdul Cafoor. Siirtolaisviranomaiset vapauttivat kolme. Kolmen muun kohtalo on vielä ratkaisematta.

Alkuperäisesti vangittiin kolmekymmentä miestä. Ellis saarella heille tiedotettiin, että he saivat välttää joko palveluksen englantilaisella laivalla, mikä silloin oli New Yorkin satamassa, kymmenen dollarin kuuksipalkalla, tai tulla karkotetuksi Intiaan. Ystäväiltä ja lakimiehiltä, jotka halusivat tavata heitä, kiellettiin pääsy saarelle. Intian Vapauden Ystävien järjestö vihdoon onnistui saamaan heidät vapaaksi takauksella ja hankkimaan heille lakimiehet. Kaksikymmentä kolmeastakymmentä vangitusta on jo karkotettu ja kolmesta ei ole kuultu mitään sen jälkeen kun he läksivät Ellis-saarelta.

OSUUSTOIMINTAKONGRESSI CINCINNATISSA

CINCINNATI, marrask. 16 p. — Toinen Amerikan osuustoimintakongressi on koolla Cincinnatiin Työn Tempelissä. Kongressissa tulee olemaan saapuvia edustajia kaikista Amerikan kolmestatuhannesta osuustaloudesta, sekä huomattavimmat osuustoiminnallisen liikkeen johtomiehet kaikista Euroopan maista. Kongressissa tullaan käsittelemään ja pohtimaan osuustalouden kaikkia erimuotoja pankkilikkeistä asunto-osuuskuntiin asti.

MUUTTAA SUHTAUTUMISTAAN VENÄJÄÄN

LONTOO, marrask. 16 p. — Siperiassa olevan Japanin militaarisen lähetystön jäsenet ovat vakuuttaneet kaukaisen Idän tasavallan johtajille, että Japanilla ei ole aggressiivisia aikeita Venäjää kohtaan nykyhetkellä ja että se haluaa elää ystäväsuhteissa suhteissa sen kanssa, sanotaan tänään Moskovaan tuleessa radiosanomassa. Kiinan edustajien sanotaan myöskin vakuuttaneen Kiinan ystäväyyttä Venäjää kohtaan.

laisia pakolaisia enemmän kuin olisi tilaakaan. Amiraali Bristol on määrännyt ristireitillä St. Louis ja torpedohävittäjät Overton, Humphreys, Fox, Whipple, Long ja John D. Edwardsin Sevastopolin avustamaan Krimin niemien evakuoimista. Liittolaisten lähetystölle on annettu määräys astua laivalle kenraali Wrangelin esikunnan kanssa.

Krimin niemi on yleisen panikin vallassa ja asukkaat ovat kauhuissaan, sillä vuoristossa on vielä 16,000 Wrangelin sotilasta, jotka ovat sinne piiloutuneet monista eri syistä ja voivat tulla alas koska hyvänsä kun ruokavaraansa loppuvat. Amerikalaiset liikemiehet ovat vakuuttaneet tuhansien dollareitten arvosta tavaroita varauksien kautta niitä lastatessa. Asestetut vahdit on lähetetty asettamaan vartiointia laustaitoita, ettei enää voitaisi varastaa.

Punaset ottaneet 150,000-200,000 wrangelilaisia vangiksi. Voitto lujittaa neuvostohallituksen asemaa ja mahdollisesti jouduttaa kaupassuhteiden avaamista Englannin kanssa.

Pariisi, marrask. 15 p. — Ulkoministeriön tulleet epäviralliset tiedot kertovat, että Sevastopoli on kukistunut ja että neuvostojoukkoja on marssinut sinne eilen illalla. Koko Krimin niemekkeen kerrotaan olevan punaisten kontrollin alaisena.

Kenraali Wrangel, hänen esikuntansa jäsenet ja Sevastopolissa ollut Ranskan ylikomissio Martel ovat lähteneet ranskalaisella sotalaivalla "Waldeck Rousseaulle" Sevastopolista ja heidän odotetaan saapuvan Konstantinopoliin myöhään tänä iltana taikka huomenna.

PUNAISAT VANGINNEET 200,000 WRANGELILAISTA. Pariisi, marrask. 15 p. — Ulkoministeriössä arvioidaan Venäjän punaisten joukkojen ottaneen 150,000-200,000 wrangelilaisia vangiksi Krimin taisteluissa. Ulkoministeriön tulleet tiedot kertovat punaisten myöskin menettäneen suunnattomasti miehiä kaatuneissa ja haavottuneissa.

Lontoo, marrask. 15 p. — Moskovasta tänään tulleessa radiosanomassa kerrotaan Venäjän neuvostohallituksen vaatineen kenraali Wrangelia antautumaan heti. Wrangelille ja hänen sotilailleen on luvattu myöntää amnestia.

USEAT WRANGELIN UPSEERIT TEHNEET ITSEMURHAN

KONSTANTINOPOLI, marrask. 15 p. — Kenraali Wrangelin armeija on pyyhkäisty olemattomiin ja useat hänen upseereistaan ovat tehneet itsemurhan. Sevastopolissa on rosvottu Yhdysvaltain Punaisen Ristin tavaroita.

Venäjänpuoleinen Mustanmeren rannikko on julistettu saartotilaan ja englantilaiset hävittäjäläiset ovat ruvenneet toimittamaan patrollipalvelusta merellä, estääkseen bolševikit pääsemästä yhteyteen Turkinpuoleisen rannikon kanssa. Sevastopolin satamassa oleilla amerikalaisilla hävittäjäläisillä on lähdytty viemään heidät pois Wrangelin upseereja ja sieltä perheitään. Amerikalainen hävittäjäläisellä "Humphreys" on menetty noutamaan Jalasta Punaisen ristin tavaroita.

Liittolaisten viranomaiset ovat täällä ryhtyneet rekvisitoimaan kaikkia saatavissa olevia rakennuksia Bosporan rannalla sekä Prinsin saarella, Marmorameressä, olevia valvoja ja parakeja Krimillä tulevia pakolaisia varten. Kenraali Wrangelin armeijassa puhjennut kapinat saivat aikaan hänen äkkinaisen häviön, mikäli täällä saatiin tänään tietää. Ranskalainen sotalaiva "Waldeck Rousseau" on Sevastopolin satamassa valmiina viemään pois kenraali Wrangelin.

Useimpien Wrangelin armeijan osastojen komentajat kaatuivat taisteluissa ja miehiä hän menetti sangen suuret määrät. Punaisten menestyksen sanotaan suureksi osaksi riippuneen heidän armeijansa ylimmän johdon etevyydestä. Taistelevä Perekopin kannaksella oli mitään tulista. Punaiset saivat otaneensa tuossa taistelussa 40,000 vankia. Heidän menestyksensä suuruus määrin riippii myrkykkaasun käyttämisestä. Kerrotaan punaisten Wrangelin pääkortteerissa olevan Ranskan edustajan pyynnöstä, myöntäneen wrangelilaisille 8 päivää aikaa evakuoitua Krimin niemekke.

Kenraali Wrangel on päättänyt eriytyä sisäisotaan Krimillä, koska sinne on marssinut niin suunnattoman suuret joukot punaisia, joita arvioidaan olevan 150,000-200,000.

KAMALA SEKASORTO VALLALLA SEVASTOPOLISSA

KONSTANTINOPOLI, marrask. 15 p. — Sevastopolissa oli tänään hurja sekasorto vallalla. Sen satama oli täynnä kaikenlaisia aluksia, sotalaivoista aina soutuveneisiin saakka, ne kaikki kulettain sieltä pois pakolaisia, punaisen "aallon" yhä lähetessä. Kapteeni Perekopin kannasta puolustaneet wrangelilaiset tulivat joukkojen tyyten pyyhkäistyä olemattomiin. Kannaksella olleita varustuksia puolustaneet 3 divisioonaa torjuivat 22 kahdenkymmenen kahdeksan (7) punaisen divisioonan tekemää hyökkäystä. Viimein punaisten onnistui kuitenkin murtaa wrangelilaisten rintama ja sen jälkeen alkoi he esteettömästi edetä kau-

EIKÖ MUSTANMEREN SATAMIA OLEKAAN SAARRETTU?

LONTOO, marrask. 15 p. — Englannin amiraaliteetin taholta tänään virallisesti kiellettiin niiden Konstantinopolista tulleiden uutisten tuuperaisuus, joissa kerrotaan Mustanmerellä olevien englantilaisten sotalaivojen saartaneen venäläiset Mustanmeren satamat. Englantilais-

Centraliassa rauhallista aselepöpäivänä

CENTRALIA, Wash., marrask. 15 p. — Aselepöpäivä oli tänä vuonna rauhallinen tässä kaupungissa, kirjottaa Seattle Union Recordin kirjjohtaja mainitusta kaupungista. Hän jatkaa:

Kun menin Centraliaan aselepöpäivän aamuna, huomasiin että kaupunki melkein kuin odotti viime vuoden aselepöpäivän tapahtuman kertausta. Kaikki olivat hermostuneita. Amerikan legionan miehet kulkivat kadulla avoimesti kerskailien, ette kaikki tänä vuonna paraadissa marssivat tulisivat kantamaan pyssyä.

Muut olivat valmiina puolustamaan kotejaan ja liikepaikkojaan kaikkia hyökkäyksiä vastaan. Hermostuneisuus kasvoi päivän mukana. Kaikenlaisia huhuja liikkui, kunta se ja se paikka tulitaisräjäyttämään, tuhoamaan tai muuten hävittämään.

Puolisen läheisyydessä "multivast" asukkaat, että heitä on kutsuttu sinne ja sinne maaseudulle kylään, tai olivat päättäneet mennä paikkaan tai toiseen kalaan, kaikki pois kaupungista.

Paradi oli määrätty lähteväksi liikkeelle kello kolmelta. Ja se lähti, sillä kansaa ei ollut niin paljon kaupungissa että se olisi häirinyt paradeja. Samaa tietä kulki paradi kuin viime vuonnaakin. I. W. W:n haalin oli, joka nyt on pimeänä, akkunat laudotettu. Paradi ei myöskään ollut se miksi sitä oli ilmotettu. Paljon oli tyhjiä paikkoja paraadissa, joissa ilmoitusten mukaan olisi pitänyt olla marssijoita.

Päivä meni mitä rauhallisimmin. Centralia ei halua verta eikä taisteluja. Paikkakunnalla on vielä pieni joukko "katkerointuneita", jotka koettavat lietsoa epäsuoraan. Mutta läheisessä tulevaisuudessa tulee Centralia heräämään, hieromaa silmiänsä auki ja alkamaan entistä rauhallista elämäänsä.

UUTTA TYÖVÄENPUOLETTA SUUNNITTELAAN

WASHINGTON, marrask. 16 p. — Taantumuksellista hallituksesta ja kongressista huolimatta ovat kansallisten ja kansainvälisten työväenjärjestöjen puhemiehet, jolla on toimittu täällä, ryhtyneet kannattamaan konetyöväen järjestön presidentin Johnstoin kehutusta pitää yheinen työväen unioniton virkallisiin konferenssi, tarkoituksella keskustella ja neuvotella mahdollisuuksista panna alkuun työväenpuolueen liike, jolla olisi suurten työläisjoukkojen kannatus.

Alnoastaan American Federation of Laborin toimeenpanevan komitean toimistosta kultiin vihamielisyyttä tälle hankeelle senjälkeen kun republikaanien täydellinen merkitys kävi selville.

Eräs union huomattava virkailija sanoi antaessaan myötätuntoisen lausunnon suunnitelman johdosta, että seuraava vuosi tulee näkemään hyökkäyksen työväestöä vastaan, mikä pakottaa työväestön taistelemaan.

NYT TULEE PETLJURAN JA BALAKOWITSHIN VUORO

MOSKOVA, marrask. 15 p. — Sotaministeriöstä tiedotettiin tänään, että kenraali Wrangelin armeija on pyyhkäisty olemattomiin. Otaksutaan neuvostojoukkojen nyt helposti saavuttavan uuden kenraalin Petljuran ja Balakowitshin armeijoista Ukrainan. Myöskin tehdään ennustuksia, että punaisten Krimillä saavuttama voitto jouduttaa sopimuksen tekoa Englannin kanssa kaupassuhteiden avaamisesta näiden maiden välillä.

WASHINGTON, marrask. 15 p. — Englanti kun ei ole milloinkaan tunnustanut Wrangelin hallitusta ja se kun parhaillaan pitää neuvotteluja neuvostohallituksen edustajien kanssa kaupassuhteiden avaamisesta

Neuvosto-Venäjän kanssa, niin Mustanmerellä olevat englantilaiset laivat tulevat edelleen tarkasti noudattamaan puolueettomuutta, mikäli täällä saatiin tänään tietää.

Taantumus hijoo kynsiään Oregonissa

PORTLAND, Ore., marrask. 16 p. — Seuraavassa tämän valtion lainlaajituskunnan istunnossa uhkaa tulla kuumaa kamppailu taantumuksellisten ja edistysmielisten ainesten välillä. Taantumuksellisten ainestea johdossa ovat samat lainlaajituskunnan jäsenet, jotka v. 1919 vastustivat järjestyneelle työväestölle suosiollisten lakien hyväksymistä.

Tarkoituksena ei ole ainoastaan Hornen ja Schuebellin lakien kumoaminen, joita järjestyneitten piirissä pidetään työväestölle suosiollisimpina lakelna koko valtiossa, mutta voin läpää melnataan puseka lainlaajituskunnassa läpi samanlainen lakkovaltainen ja työriitaisuksien pakollinen sovitteleva kuin on voimassa Kansassissa.

Sekä edellisten peruuttaminen että jälkimmäisen hyväksyminen tulee kohtamaan ankaraa vastustusta. N. K. Hornen-laki oikeuttaa työläisten järjestymisen työväenjärjestöihin "tarkoituksella lyhentää työpäivää tai korottaa työpalkkaa ja parantaa työehtoja jäsenilleen." Myöskin on siinä injunktsionivastainen pykäle, joka määrää ettei injunktsioneja saa antaa työrettelöissä ellei "ole tarpeen suojella omaisuutta tai henkeä sellaiselta vauriolta, jolle korvausta ei voi lain kautta saada."

Myöskin tekee se lakkovartiointien laillisiksi. Schuebellin-laki säätää oikeuden neuvottelutakunnalle sekaantua työn ja pääoman välisiin rettelöihin mutta sen päätöksiä ei voida vastoin jommankumman riitapuolueen tahtoa asettaa käytäntöön, paitsi ettei sillä on oikeus saattaa julkisluonteisen tutkimuksensa tulokset ja päätöksiänsä siinä tapauksessa, että niitä ei hyväksytä.

Kumpikaan näistä laeista ei ole tyydyttynyt valtion työntantajia, vaan ovat he odottaneet seuraavaa lainlaajituskunnan istuntoa saadakseen tilaisuuden hyökätä niitä vastaan ja pyrkyä lainlaadinnallisen heilurin omalle puolelleen. Tämä voidaan toteuttaa surkeankuuluisan Kansasin teollisuuslain hyväksymisellä.

Multnomah-kauntin edustaja Kubi, v. 1917 pikettivastaisen lain ja v. 1919 syndikaalilain isä, tulee joltamaan taistelua entisten lakien kumoamiseksi ja uuden hyväksymiseksi.

SAKSASSA SULJETAAN YLIOPISTOJA.

LONTOO, marrask. 16 p. — Berliinistä tulleissa tiedoissa kerrotaan hallituksen käsittelevän Hallen, Griefwaldin ja Marburgin yliopistojen sulkemissuunnitelmia. On ilmoitettu, että toimenpide aiheutuu taloudellisista syistä ja että siten voitaisiin rahallisesti auttaa Kölnin, Heidelbergin ja Karlsruhe'n yliopistojta.

VANKIEN VAIHTO VENÄJÄN JA SAKSAN VÄLILLÄ

BERLIINI, marrask. 16 p. — Berliinistä tulleissa sähkösanomassa sanotaan, että Saksan ja Puolan hallitukset ovat tehneet sopimuksen, jonka mukaan Puolan hallitus sallii venäläisten ja saksalaisten sotavankien kulettamisen Puolan halki. Puolan hallitus suostuu myös luovuttamaan Saksan viranomaisille neuvostohallituksen joukoissa olleet saksalaiset, jotka saatiin vangiksi taistelussa bolševikeja vastaan.

NEUVOSTO-VENÄJÄN ASEMA VARMISTUU

MOSKOVA, lokak. (F.P.) — Neuvostohallituksen piirineuvostojen puheenjohtajien konferenssi avattiin äskettäin pääministeri Leninin pitäessä vaikuttavan puheen.

Huolimatta Venäjän sotilaallisen aseman vaikutuksesta, sanoi Lenin, on sen Puolan kanssa tekemä rauha vähemmän haitallinen kuin edelliset rauhat.

"Meidän asemamme jää voimakkaaksi ja kukistamattomaksi," selittää Lenin. "Koko maailman taloudellinen tilanne heikentää meidän vihollisiamme ja voimistuttaa meitä päivä päivältä. Ranska ja Englanti ovat pöykypäitä ja 'Kansojenliitto' on hajallaan."

RADIKALIVAINO PERUSTEELLISTA PORTLANDISSA

Ammattiunionistit liittyvät avustamaan taantumuksellisten voimia

PORTLAND, Ore., marrask. 16 p. — Metalliammattilaisten neuvoston sihteeri Owen Donnelly on lähettänyt kirjeen kaikille neuvoston kuuluville järjestöille vaatien heitä ertottamaan järjestöistään kaikki O. B. U:n kuuluvat jäsenet.

Metalliammattilaisten järjestö työskentelee käsi kädessä rakennusammattilaisten kanssa sellaisten ainesten karkottamiseksi Portlandin työväenjärjestöistä, jotka vastustavat American Federation of Laborin periaatteita.

OLETETTUJA I. W. W. LAISIA VANGITTU PORTLANDISSA

PORTLAND, Ore., marrask. 16 p. — Täällä vangittiin eilen neljä miestä siksi että heitä epäiltiin I. W. W:laisiksi. Miesten nimet ovat Frank Järvi, Frank Lamma (Lamp?), Alex Perttula ja Phillip Varney. Kolmelta ensimmäiseltä sanovat poliisit löytäneensä I. W. W:n kortin ja Varneytä löytyi täydelliset I. W. W:n deligeitin kappitukset.

KANSAA VALISTETAAN VENÄJÄLLÄ

MOSKOVA, marrask. 16 p. — Neuvostohallitus on ryhtynyt toimien kansan valistamiseksi etelä-Venäjällä. Rostoffissa ja Nektshvanskissa on avattu 57 uutta koulua 15,000 oppilasta varten. Jälkeen syyskuun 1 päivän on muissa kaupungeissa avattu 150 uutta koulua.

LAPSI SURMATTU NEW YORKISSA

NEW YORK, marrask. 16 p. — Kuusi lasta kuoli täällä sunnuntai-aiheita liikkuvakultateatterissa sytyneen tulipalon aiheuttaman panikin johdosta. Teatterissa oli tulipalon sattuessa noin neljäsatua henkeä, joista enemmät puolet lapsia.

Kun eräs nainen huomasi tulen tulevan lattian läpi huusi hän "tulipalo" ja kaikki teatterissa olleet ryntäsivät ulospäyksiä kohti. Lapset joutuivat jalkoihin ja kun panikki oli ohj löydettiin kuusi kuoleena.

KANSOJEN LIITON EDUSTAJAKOKOUS KOOLLA SVEITSISSÄ

GENEVE, marrask. 16 p. — Kansojenliiton ensimmäinen edustajakokous avattiin täällä eilen. Liitton kuulua nyt 42 valtiota, niistä 29 sellaista, jotka ottivat osaa mailman sotaan ja 13 puolueetonta. Tälle kokoukselle esitettiin 14 valtion jäsenhakemusta, niiden joukossa olleen m.m. Suomi, Viro, Itävalta, Georgia, Bulgaria ja Armenia. Jos nuo maat kaikki hyväksytään liittoon, niin silloin liiton kuulumaa 56 valtiota, joissa on yhteensä noin 1,300,000,000 asukasta eli kolme neljättä osaa mailman asukkaista.

"KITI" JONES ENNUSTAA SOTAA WEST VIRGINIASSA

WASHINGTON. — "Kiti" Jones, United Mine Workersin organiseraaja, ennusti täällä olleessa matkalla West Virginiasta, että "sota tulee puhkeamaan" kalvostonomistajien ja järjestyneitten kalvostyöläisten välillä, sen jälkeen kun valittu kuvernööri Morgan astuu virkaansa. Morganin arvellaan rohkaisevan kalvostonomistajia rikkoman sopimuksella hyvinjärjestetyillä alueilla, minkä tarkoituksena on hävittää unionismi. Kalvostyöläiset aikovat kaikin voimin vastustaa kaikkia yrityksiä estää heitä järjestymästä.

KAKSI ROOMAN VALLAN AIKUIS-TA ASUNTOA LÖYDETTY SVEITSISSÄ

PARIISI, marrask. 15 p. — Arkeologit ovat löytäneet Engenin metsässä, lähellä Berniä, Sveitsissä, kaksi roomalaista asuntoa, jotka ovat nähtävästi rakennetut ensimmäisellä vuosisadalla ennen ajanlaskumme alkua. Laajempia tutkimuksia tehdään 12 kaupungin ja 400 kylän löytämiseksi. Julius Caesar on maininnut näistä kylistä ja niiden olemassaolon olevan myös näillä seuduilla. Merkitys tärkeän roomalaisen siirtolaan olemassaolosta näillä seuduilla on löydetty.